

i, idet den i sit Forslag til Lov havde undtaget de Mæringsdrivende, der beskæftige sig med aldeles specielle Arbejder. Det forekommer mig, at, naar der er en anordnet Prøve for et eller andet Arbejde, maa det ogsaa kunne gøres til Gjenstand for et virkeligt Lærlingeforhold. Jeg er bleven bestyrtet i, at Loven burde indskrænkes til at gjælde Haandværket, derved, at der i Norge, efter at Lovforslaget sidst har været behandlet her, under 15de Juni er udkommet en Lov om dette Forhold. Den gaar i forskjellige Retninger væsentlig videre end, hvad man her er inde paa, idet den omfatter Svendepróver og Svendenes Forhold til Mesteren, og ogsaa omtaler Arbejdsretten; men den taler bestandig kun om Haandværkere, idet dens første Paragraf siger, at Haandværksmestre skulle oprette Kontrakter med deres Lærlinge. Jeg kunde derfor meget ønske, at man gjorde en saadan Indskrænkning, og jeg skal nævne en Grund til. Det er den, at mange af de større Fabriker drives af Aktieselskaber. Det vil være ganske overordentlig vanskeligt efter min Mening at anvende denne Lov saaledes, som den her foreligger, paa Aktieselskaber. Naar det f. Ex. i § 14 siges, at Lærlingekontrakten bortfalder, naar Mesteren dør, vil det være meget vanskeligt at afgjøre, om Lærlingekontrakten skal bortfalde, fordi Direktøren for en Fabrik eller Fabrikmesteren dør. I Almindelighed vil dette være aldeles urimeligt. Ligeledes vil man ogsaa komme i Forlegenhed med Bestemmelsen om, at, naar Mesteren ved Dom findes skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, bortfalder Lærlingekontrakten, thi naar Aktieselskabet er tilfreds med at beholde en Fabriksmester, hvem en saadan Dom er overgaaet, var da der neppe nogen Grund for Lærlingen til at gaa sin Vej. Jeg tror derfor, at man ogsaa af denne Grund skalde indskrænke Loven til kun at omfatte Haandværkere. Og som den sidste Grund skal jeg nævne den, at man i § 7 ikke har kunnet fastsætte Noget omhelst i Almindelighed om Arbejdstiden for Lærlinge. Oprindelig var der foreslaaet 12 Timer; men da man var kommen under Veir med, at det i mange Haandværk ikke kunde gaa an at gøre en saadan Indskrænkning, søiedes man med Hensyn til Arbejdstiden med at henvise til Fabrikloven af 1873, og der er altsaa den Indskrænkning, der er fastsat for Børns Arbejde, nævnt paany. Det vilde man ogsaa kunne undgaa, naar man kun talte om Haandværk. Jeg skal ikke komme ind paa de enkelte Paragrafer, thi jeg forudsætter, at der bliver Leilighed til at omtale dem senere, hvis Loven i det Hele taget bliver fremmet her i Folkethinget; men jeg vil blot sige, at, naar jeg med alt det, at jeg i højeste Grad paafikser Lovforslagets Fremkomst og tror, at en saadan Lov vil kunne gøre mangfoldig Gavn, dog har nogen Betænelighed ved den, reiser denne Betænelighed sig fra de Baand, som derved

ville blive lagte paa Haandværksmestrene eller Mestrene i det Hele taget til Beskyttelse af de Unge og til Gavn for Haandværkets Fremtid her i Landet, og som det under ingen Omstændigheder altid vil være nødvendigt for Mesteren at paalægge sig, idet han vil kunne gaa andre Veie og f. Ex. fremme sin Bedrift ved Hjælp af Medhjælpere paa forskellig Vis. I saa Henseende savnes i Loven Noget, der kan lokke Mesteren til at gaa den Vej, at benytte Lærlinge; der er hverken stillet ham eller den Lærling, der gaar ind under Lærlingeforholdet, nogen særlig Fordel i Udsigt fremfor den, som gaar den anden Vej, og som gennem det almindelige Medhjælperforhold uddanner sig i et Haandværk. Jeg maa imidlertid tilføje, at det har været mig overordentlig vanskeligt at finde en Form for denne Tanke, eller rettere jeg har ikke kunnet komme til noget Resultat i saa Henseende, hvormeget jeg end har lagt mit Hoved i Blod for at finde en saadan Form. Thi hvad den norske Lov stiller op som Løkemiddel, er dels for Lidt, dels lader det sig ikke forene med de her bestaaende Forhold. Den norske Lov giver nemlig den, der paa korrekt Maade har været i Lærlingeforholdet, Ret til at aflægge Svendepróve gratis, medens det for den, der selv har uddannet sig saa vidt, at han kan aflægge Svendepróve, vil være mere besværligt, idet han selv skal skaffe sig Lokale og afholde alle andre med Prøven forbundne Omkostninger. Jeg maa beklage, at Mænd, der ere bedre inde i Sagen end jeg, ikke have kunnet finde Noget, som særlig vilde kunne drage Mester og Lærling til at gaa ind paa dette Kontraktforhold. Jeg kan slutte mig til mange af de Bemærkninger, der fremkom ved Behandlingen her i forrige Samling, og jeg kunde have nogen Opfordring til at gaa ind paa andre af de Bemærkninger, der navnlig fremkom ved Behandlingen i Fællesrepræsentationen for Haandværk og Industri her i Landet, men det vilde maaste mindre være paa sin Plads under en 1ste Behandling end senere, og jeg skal derfor indskrænke mig til, hvad jeg nu har sagt.

Berntsen: Jeg skal ikke fordybe mig videre i den foreliggende Sag. Det har ikke været min Hensigt at reise nogen Diskussion derom, da jeg i forrige Samling havde Leilighed til at udtale mig om Lovforslaget; men jeg kan saa godt forstaa, at den foregaaende ærede Taler som nyt Medlem og ifølge den Stilling, han indtager som Privatmand, har anset det for ønskelig idetmindste at udtale sin Opfattelse af det foreliggende Spørgsmaal. Det gjør mig imidlertid ondt at maatte bedrøve det ærede Medlem, naar han udtalte sig med en saa stærk Forvisning om, at det foreliggende Lovforslag fra saa godt som alle Sider har fundet en venlig Modtagelse. Ganske vist antydede han, at jeg og et andet Medlem have udtalt os derimod, men han mente dog ikke, at